

Teosofian joulusanoma.

Teosofisen liikkeen 50-vuotisjuhlan johdosta.

Tänä vuonna on kulunut 50 vuotta siitä, kun eräs ihmeellisen kyvykäs ja rohkea nainen esiintyi Amerikassa, julistaen uutta henkistä sanomaa, uutta maailmankatsomusta, joka oli omiansa mullistamaan kaikkia silloisia tieteellisiä ja uskonnollisia käsityksiä. Tieteessä vallitsi materialismi, uskonnossa ahdasmielinen dogmatismi. Uusi sanoma, jota pian nimitettiin teosofiaksi ja jota tuo merkillinen nainen, madame H. P. Blavatsky, oli ottanut julistaakseen, kumosi materialismin väittämällä, että henki ja aine, tajunta ja muoto, olivat kaikkiallisen ja ikuisen elämän kaksi, yhtä vanhaa ja yhtä todellista ilmennyspuolta, ja että ihmismuotoon oli kätkeyty kuolemattomuuden siemen, koska hän hengessään saattoi tulla tietoiseksi ikuisesta elämästä; se kumosi uskonnollisen dogmatismien huomauttamalla siitä tosiseikasta, että kaikissa uskonnoissa oli yhtä vilpittömästi etsitty Jumalaa, että kaikki uskonnot kertoivat tiestä, joka vie Jumalan luo, ja että kaikissa uskonnoissa tämä tie oli sama: synnistä ja itsekkyydestä luopuminen, Isän Jumalan täydellisyyteen pyrkiminen.

Viisikymmentä vuotta on, tätä teosofista sanomaa nyt julistettu; madame Blavatsky on aikoja sitten kuollut (1891), mutta monet valistuneet sielut ovat jatkaneet hänen työtään, ja monet teosofisen liikkeen yhteydessä syntyneet ja teosofisen sanoman inspiroimat seurukset ovat tätä työtä kannattaneet ja tukeneet. Näiden viiden vuosikymmenen aikana onkin maailma paljon muuttunut. Materialismi ei ole enää vallalla tieteellisenä katsantokantana, ahdasmielisyys uskonnon alalla on niinkään käynyt mahdottomaksi. En väitä, että tämä olisi teosofisen liikkeen ansiota yksinomaan. Monet tekijät ovat päinvastoin olleet luomassa nykyistä asiointilaa. Mutta syystä voidaan sanoa, että teosofisen liikkeen vaikutus, joskin näennäisesti vähäpätöinen, ei ole katsottava vähäiseksi, koska se alusta lähtien on seisonut itsetietoisena ja lujana ajan ristiaallokossa ja monenlaisten myrskyjen pauhatessa. Se ei ole sanomastaan vähääkään hellittänyt: yhä se julistaa, että totuuden tietoa on etsittävä hengenkin maailmoista, ei ainoastaan luonnon, yhä se opettaa uskontojen yhteisestä alkuperästä, yhä se saarnaa ihmisille siitä veljeydestä, joka johtuu ihmisten henkisestä yhteydestä.

Mutta onko teosofialla erityinen joulusanoma?

Ei, sillä se on itsessään, se on sinään joulusanoma. Joulusanoma on pelastussanoma. Se kertoo meille, mitä Jumalan rakkaus on tehnyt meidän hyväksemme ja millä tavalla voimme päästä tuntemaan tätä rakkautta ja yhtymään hengessämme Jumalaan. Niinhän kristinusko kertoo meille vapahtajasta, joka on tehnyt yhtymisemme Isään mahdolliseksi, ja jouluna, joka vietetään vapahtajan muistoksi, teroitetaan mieliimme erikoisella voimalla ja ponnella pelastussanoma tuosta vapahtajasta, Kristuksesta.

Onko nyt teosofian pelastussanoma uusi ja ristiriidassa kristinuskon kanssa? On, ja ei ole. Jos kristinuskomme on pintapuolinen, nojautuen yksinomaan johonkin historialliseen tapaukseen, silloin teosofian joulusanoma alussa on uusi ja outo. Mutta jos kristinuskomme on henkemme kaipuuta Jumalan luo, jos se on vapahtajan sisäistä ikävöimistä, jos se on pyrkimystä Kristusta seuraamaan elämässä ja teoissa, silloin teosofia ei hämmästytä meitä outoudellaan, vaan tutunomaisuudellaan ja kodikkuudellaan.

Mikä näet teosofia on joulusanomana?

Se on sanoma elävästä, mystillisestä ja kosmisesta vapahtajasta eli Kristuksesta.

Vapahtaja, Kristus, on elävä, ikuisesti elävä, hän ei syntynyt eikä kuollut pari tuhatta vuotta sitten. Pari tuhatta vuotta sitten hän eli Jeesus Natsarealaisessa, mutta hän oli itsessään se Sana, se Logos, joka oli olemassa maailman alusta lähtien, joka oli Jumalasta ja joka oli Jumalassa elävä taivaallinen, täydellinen ihminen.

Vapahtaja, Kristus, on mystillinen, mikä vanhalla uskonnollisella kielellä merkitsee, että hän ei ole jossain toisessa ihmisessä asuva historiallinen olento, vaan että hän on vapahtaja itsekkussakin meissä. Hän on subjektiivinen, itsekohtainen jokaiselle meistä. Hän on aineen puuhun ristiinnaulittu, ja

jokainen ihminen on levitetyn käsivarsin seistessään risti, johon sisäinen, mystillinen vapahtaja on nautittu. Kristus on meissä, niinkuin Paavali opetti, eikä meidän tule etsiä vapahtajaa oman henkemme ulkopuolelta.

Vapahtaja, Kristus, on kosmillinen, hengessämme asuva jumala ei ole meidän pientä yksityisomaisuuttamme eikä hän ole heikko eikä voimaton, sillä hän on Jumalan Poika, yhtä Isän kanssa, osallinen Isän ja koko maailmankaikkeuden elämästä, kosmillinen Logos, jonka kaikki luotu on. Ihmeellistä ei ole, että hän, maailmanjärki, on olemassa, vaan ihmeellistä on, että me, pienet ja heikot ihmiset, olemme osallisia hänen majesteettiudestaan. Minne häipyi itse asiassa meidän heikkoutemme ja pienuutemme? Se häipyi mitättömiin, sillä sitä ei ole olemassa.

Meidän personallinen minuutemme ei oikeastaan ole olemassa. On olemassa vain Kristus meissä. Kristus on se suuri minuus, joka on ihmiskunnan takana ja joka kerran on toimiva jokaisessa meissä. Nyt emme häntä vielä tunne – emme läheskään kaikki, – vaan uskomme, että meidän pikku personallisuutemme on vankka todellisuus, niin vankka, että sen pitäisi elää iankaikkisesti. Herätä meidän täytyy harhauskostamme, herätä näkemään, että personallisina olentoina kuolemme, ellei Kristus meissä pelasta meitä. Kristus yksin elää ikuisesti, ja me olemme kuolemattomia ainoastaan, jos kasvamme osallisiksi hänen elävästä, voimakkaasta, jumalallisesta minuudestaan. Muuten kuolemme.

Joudummeko siis kadotukseen?

Ei, ja tässä on teosofisen joulusanoman toinen puoli.

Olimme länsimailla unohtaneet tärkeän seikan. Olimme eräässä kirkolliskokouksessa keskiajalla kironneet sen opin, joka yksin selvittää järjellemme elämän ongelman. Olimme hyljänneet jälleensyntymisajatuksen, joka oli oleellisena opinkappaleena alkuperäisessä kristinuskossa. Madame Blavatskyn teosofinen sanoma elvytti jälleen muistiimme tämän vanhan opin, joka itämailla oli säilynyt.

Mikä on jälleensyntyminen? Se on, että henkemme pukeutuu uudestaan ja yhä uudestaan ruumiilliseen muotoon. Emme henkiolentoina ole ensimmäistä kertaa tämän maan päällä emmekä viimeistä. Henkemme etsii itselleen semmoista personallisuutta, jonka minuuteen Kristus voisi laskeutua. Kerta kerralta se muovailee paremman ilmauksen itselleen. Se oppii elämän koulussa, ja sen personallisuudet tulevat yhä herkemmiiksi sen – hengen, omantunnon – hiljaisille kuiskeille. Niistä tulee totuudenetsijöitä, Jumalaanpyrkijöitä, ne astuvat tielle täydellisyyttä kohti, ja lopulta on henki osannut luoda itselleen ruumiin, joka päässään kantaa elämän kruunun, jonka jäsenissä asuu vapahtaja, jonka silmistä loistaa Jumalan rakkaus, jonka sanoista ja teoista puhuu kuolematon Kristus.

Ja mistä me tämän tiedämme? Omasta kokemuksestamme ja siitä ihmeellisestä tosiseikasta, jota madame Blavatsky alusta lähtien teroitti mitä tärkeimpänä teosofisena oppina, siitä nimittäin, että tämmöisiä Kristuksessa eläviä, kuolemattomia ihmisiä oli ja oli aina ollut olemassa. Nämä ihmeelliset ihmiset, joita hän nimitti milloin Mestareiksi, milloin Mahaatmoiksi, milloin Adepteiksi tai tietäjiksi, muodostivat sen salaisen, s. o. maailmalle tuntemattoman, Valkoisen Veljeskunnan, johon m. m. kuuluivat kaikkien uskontojen perustajat ja joka valvoi ja johti orvon ihmiskunnan henkistä kehitystä. Tämä Mestarein looshi oli teosofisenkin liikkeen alulle pannut, ja sen lähettämänä sanansaattajana oli Helena Blavatsky maailmassa esiintynyt.

Mestarein olemassaolosta puhuttiin ja kirjoitettiin paljon teosofisen liikkeen alkuaikoina. Madame Blavatsky maagillisine kykyineen, laajoine salaisine tietoineen oli elävä todistus Adeptien olemassaolosta. Mr. Sinnettille y. m. teosofeille saapui suuri joukko kirjeitä kahdelta Mestarilta, jotka olivat ottaneet teosofisen työn erikoisen huolenpitonsa ja valvontansa alaiseksi. Monet luotettavat henkilöt Indiassa ja muualla saivat nähdä ja tavata Mestareita. Vähitellen kasvoi usko heidän olemassaoloonsa yhtä luonnolliseksi kuin mihin muuhun tieteelliseen totuuteen tahansa. Pitkä kehitys erotti ihmisen apinasta, pitkä kehitys myös Goethen tai Shakespearen hottentotista tai australialaisesta bushmanista. Miksi ei siis saanut ajatella ja uskoa, että oli olemassa Jeesuksen ja Buddhan kaltaisia olentoja, jotka olivat henkisessä kehityksessä yhtä paljon edellä lahjakkaistakin ihmisistä, kuin ihminen oli eläimestä?

Niinpä meidän päivinämme ei enää kaiu oudolta oppi täydellistenkään ihmisten veljeskunnasta. Sillä mitä toivoa meillä toisilla olisi, elleivät viisaimmat ja paraimmatkaan olisi saavuttaneet kuolemattomuutta?

Monelle, monelle on näinä kuluneina 50 vuotena teosofian joulusanoma käynyt kotoiseksi, – teosofian ylevä sanoma mystillisestä Kristus-vapahtajasta, joka ihmisessä jouluna voi syntyä, sitten kasvaa viisaudessa, varttua mieheksi, kuolla ja nousta ylös kuolleista iankaikkiseen elämään.

Pekka Ervast.

(Ruusu-Risti 1925 Joulukuu N:o 10, Joulualbumi, s. 369-374)